

Гра – не просто забава

Провідною в молодшому шкільному віці стає навчальна діяльність. Систематичне навчання передбачає значно вищий рівень працездатності дітей, ніж того потребують заняття в дошкільному закладі. У цей віковий період працездатність ще нестійка, а опірність утомі визначає важливі зміни в розвитку психіки дітей.

Однак навчання не замінює, а лише доповнює інші види діяльності дитини: гру, елементи трудової діяльності, заняття спортом, художньою творчістю тощо. Адже під час цих занять школяр удосконалює та закріплює нові досягнення.

Первинно гра виникла не як сама гра, а як повторення дій дорослих, наслідування побаченого у природі, як своєрідний процес навчання виживати у первісному світі. Лише із розвитком суспільства, виникненням знарядь праці у дітей з'явилася своєрідна специфічна форма діяльності у формі гри.

У дитинстві дуже багато ігор. Вони з'являються із самого малечку і з часом ускладнюються та змінюються. Дитячі ігри, в основному, наповнені рухом, несуть у собі багато емоцій, вимагають від дитини розвитку кмітливості, уваги, зосередженості, спритності, вольових зусиль.

Гра сприяє всебічному розвитку дитини, тому що:

- зміст самої гри визначає навколишнє життя – діти відображають те, що бачать, повторюють ті дії, ті стосунки, які спостерігають навколо себе;
- гра заохочує спостереження малюків за життям інших людей та оцінку їхніх дій, що позитивно відображається на розумовому розвитку;
- у грі відбувається засвоєння норм і правил життя людей, що розвиває моральну сферу;
- отриманий у грі досвід допомагає дітям виробляти певні форми поведінки;
- у грі діти виявляють свої емоції та почуття з приводу захоплення чи незадоволення грою, партнерами або результатами самої гри, що розвиває емоційну сферу;
- необхідність дотримуватися правил, виявляти ініціативу та самостійність розвиває волю дитини;
- у переважній більшості ігор необхідно здійснювати велику кількість рухів, що сприяє фізичному розвитку.

Ми поговоримо з вами про так звані «домашні» ігри. Ви можете гратися з дітьми тоді, коли відпочиваєте чи готуєте вечерю, йдете вулицею або їдете в автобусі.

Вправа на розвиток переключення уваги

Дорослий називає різні предмети й об'єкти (стіл, ліжко, ведмідь, зошит, книжка, горобець, виделка тощо). Дитина уважно слухає та плескає в долоні, коли почує слово-назву, наприклад - тварини.

Вправи на розвиток концентрації та стійкості уваги

Порівняй малюнки

Дитині пропонують пари малюнків, які мають по 10-15 відмінностей. Вона має знайти ці відмінності та домалювати малюнки, аби вони стали майже однаковими.

Яке слово довше?

Дитині пропонують порівнювати слова. Дорослий називає два слова, а малюк повинен визначити, яке з них довше. Увага! Порівнювати треба самі слова, а не ті речі, які ними називаються. Наприклад, хвіст – хвостик, черв'ячок – змія, кіт – кошенья, ніж – голка, річка – стрічка.

Назви предмет

Назвати п'ять предметів жовтого (або будь-якого іншого) кольору; п'ять предметів із дерева; п'ять предметів, однакових за формою...

Вправи для розвитку мислення

Знайдіть спільне й відмінне

Дорослий пропонує дитині пояснити, чим схожі та чим відрізняються:

- муха й метелик;
- стіл і стілець;
- книжка й зошит;
- вода й молоко;
- фортепіано і скрипка;
- сокира й молоток;
- місто й село.

Закінчіть слово

Дорослий починає слово, вимовляючи перший склад, а дитина закінчує це слово.

Яке слово зайве

Дорослий пропонує дитині визначити зайве слово в таких групах слів:

- хоробрий, злий, сміливий, відважний;
- яблуко, слива, огірок, груша;
- молоко, сир, сметана, хліб;
- ложка, тарілка, каструля, сумка;
- сукня, сорочка, шапка, кофта;
- мило, мітла, зубна паста, шампунь.

Дитина пояснює свій вибір.

Допитливий

(Усі відповіді містять звук [с]. Можна вибрати інший звук)

- У назвах якого посуду є звук [с]?
- У назвах якого взуття є звук [с]?
- У назвах яких фруктів є звук [с]?
- У назвах яких овочів є звук [с]?
- У назвах яких дерев є звук [с]?

Подумай, не поспішай

- Добери слово, яке починається на останній звук слова стіл.
- Згадай назву пташки, у якій був би останній звук слова сир.
- Добери слова, у яких перший звук [л], а останній — [а].

Запитання за двома заданими словами

Дорослий називає будь-які два слова, наприклад, «газета» і «верблюд». Дитині потрібно скласти якомога більше різних запитань, у яких обов'язково використати задані слова. Запитання мають бути нестандартними, іноді смішними, як от: «Скільки верблюдів можна загорнути в одну газету?», «Чому ти, читаючи газету, горбишся, як верблюд?».

У світі казки

Дорослий пропонує дитині подумки перенестися в такі казкові місця, як-от:

- царство Володаря морів;
- королівство Крижаної бурульки;
- дрімучий ліс Злого чаклуна.

Дитина має описати свою мандрівку, вигадати цікаві пригоди.

Гра повинна приносити радість і дитині, і дорослому. Дитину треба зацікавити, а не змушувати її гратися. Усі завдання дитина має виконувати самостійно. Завдання мають бути посильними для неї. Необхідно більше хвалити дитину за успіхи. Не треба стримувати рухову активність дитини. Слід влаштовувати змагання на швидкість виконання ігрових завдань.